

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljave naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Kam vodi klerikalizem?

(Konec.)

Po omenjenem atentatu na procesijo je bilo preteklo 58 dni, a še vedno ni bilo nobenega sledu storilcev, dasi je bilo nebroj ljudi aretovanih in se je izvršilo nebroj hišnih preiskav. Časopisje je začelo pisati vsakovrstne stvari o nesposobnosti policije. Oblastva so menila, da je treba vnesti policije podkuriti, in razpisala so nagrado 10.000 peset tistemu, kdor zasledí storilca atentata. Orožniški poročnik Narciso Portas in sedem njegovih ljudi, mej njimi razupiti Botas, so sklenili, da zaslužijo to nagrado, veljaj karkoli, in lotili so se takoj dela. V kasernah na Montjuichu so uredili sedem posebnih podzemeljskih celic. To so bile zaduhle, vlažne luknje, bolj podobne rakvam kakor zaporom. Posebno tista, ki je imela številko 0, je bila strahovita in se je zapirala s težkimi, z železom okovanimi vratmi, izza katerih se ni slišal noben glas. Tisti jetniki, na katere je padel največji sum, so bili prepeljani v te celice, in tu se je začelo trpinčenje teh nesrečnikov po vseh pravih umetnostih. Portas je šel vsak večer na Montjuich, kjer se je najprej posvetoval z generalnim gnvernerjem, potem pa je šel doli v kasernate, da vodi „operacije“. Ko se je zdanilo, vrnil se je zopet v Barcelono, da se odpočije od težkega dela. Tortura na Montjuichu se je začela 4. avgusta 1896. in je trajala 40 dni. Žrtve — vsakrat tri — so bile najprej vklejane in z jermeni tako zvezane, da se niso mogle ganiti. Potem so bile prevedene v rečene celice in dobile ukaz teči brez prestanka sem in tja. Pri vratih je stal orožnik z volovsko žilo v rokah in vselej, kadar je jetnik vsled utrujenosti padel in je hotel obležati, planil je burič nanj in je nesrečnika z divjim srdom pretepaval. Tako je minula prva noč. Ko se je zdanilo, so prišli drugi buriči in so silili svoje žrtve, da so še nekaj ur brez prestanka in brez oddih laja tekali sem in tja. Ta način trpinčenja

je trajal navadno tri noči, dokler niso nesrečniki, katerih telesa so bila pokrita s krvavimi sledovi udarcev in katerim so bile noge silno otekle in vse krvave postale, brez zavesti popadali.

Ti siromaki so mi poročali o teh svojih doživljajih. Kot psihologično posebnost naj omenim trditev teh ljudi, da so mej to hojo trdo spali. Njih gibanje je bilo postalo avtomatično, tako da naposled niso ničesar več čutili. Kadar so prišli zopet k zavesti, so bili vprašani, če priznavajo svojo krivdo, a če je niso priznali, so prišli zopet v ječo. Dokler so bili brez zavesti, zalivali so jih z juho, da bi ne umrli, pozneje pa niso dobili ne jesti ne piti. To je bilo novo strašno trpinčenje. Posebno grozna je bila žeja. Ako so zahtevali jesti, dajali so jim žejo vzbujajoče jedi, piti pa so jim dajali alkohol. Kadar je postala žeja neznosna, kazali so tem nesrečnikom čašo kristalnočiste hladne vode, češ: „Priznaj svojo krivdo, in damo ti piti.“ Nesrečniki so vzlic groznemu trpinčenju molčali, saj so le predobro vedeli, da bi bili ustreljeni, ako bi priznali svojo krivdo, kakor so bili ustreljeni drugi — oklepali so se življenja, prisegali, da so nedolžni in bili so dalje trpinčeni... Bilo je mej njimi tudi nekaj tacihi, ki niso bili tako močni in so rekli, da so krivi. Ti so bili pod zidovi Montjuicha ustreljeni in umrli so z neko radostjo, da bode konec groznim mukam.

Trpinčenci so pripovedovali, da je bilo vsled silnih želočnih bolečin njihovo telo šestokrat pokrito z mrzlim prijemljivim potom. Na jeziku, na mesu okrog zob in na nosu so imeli belkast zategel sliz. Oči so imele suhe in občutek, kakor da so napolnjene z drobnim peskom. Primerjale so se jim halucinacije, in kadar jih je tresla mrzlica, se jim je bledlo. Časih se jim je zdelo, da so zidovi njihovih ječ od krasnega marmorja, ki se z nepopisno hitrostjo premika. Večkrat se jim je tudi zdelo, kakor da so njihove ječe napolnjene z vsakovrstnim pohištvom, s steklenicami, s

konji in z vojaki. Jednemu izmed njih se je zdelo, da vidi na tleh vse polno človeških trupel, in hodil je z največjo previdnostjo po celici, da ob katero ne zadene. Drugi trpinčenec je prišel na misel, popiti vodo, ki je bila pod oljem ponočne svetilke. Kako se je prilagajal! Toda jeden krvnikov je to zapazil in pretepal je nesrečnika z volovsko žilo toliko časa, da je obležal kakor mrtev. Da ga spravijo zopet k zavesti, obrisali so mu razmesarjeno, krvavečice lice z mokro gobo, in nesrečnik je pohlepno iztezal jezik, da vloví umazano rdečo tekočino, ki mu je tekla z obraza. Tisti, katere je žeja najstrašnejše mučila, lizali so cele ure vlažno zidovje svojega groba.

Nadalnje trpinčenje je obstajalo v tem, da so bili nesrečnikom mali leseni cveki zabiti pod nohte na nogah. Cveki so ostali v mesu, dokler vsled ognjenja niso sami ven padli, šestokrat z nohti vred.

Strašna tortura je bila tudi naslednja: Slekli so žrtev popolnoma, zvezali ji noge z vrvo in dva orožnika sta moža vlačila po razkavih tleh, dokler je bil ves život le jedna sama krvaveča rana. Poznam osebo moža, nad katerim se je izvršila ta tortura. Trpinčili so ga celo uro tako. Ko so ga zaprli, je bil zdrav krepak mož, ki je brez težav nesel na svojem hrbtu 200 klg. težko vrečo moke. Zdaj, ko je prost, ker se je izkazala njegova nedolžnost, je podoben polomljenemu starcu; ves je sključen, roke se mu tresejo, telo je polno brazgotin. Pripovedoval je, da se je nekoč z obupnim naskokom zaletel z glavo ob zid, da bi se ubil in tako utekel strašnemu trpinčenju. Kadar je bila končana tortura vlačjenja (krvniki so jo šaljivo imenovali la trilla, mlatenje), izvršila se je nad dotičnikom navadno še dosti strašnejša operacija. V ponvi, kakor jo rabijo revnejši ljudje v Barceloni po zimi, da se grejejo, prinesel je krvnik žrjavice in v njej pred očmi mučenca razbelil neki železni instrument. Ako „anarhist“ po vsem tem še ni hotel priznati, da je kriv, potem so z razbeljenim že-

lezom drgnili njegovo razmesarjeno, krvaveče telo. Da se ne čuje obupno vpitje, vtaknili so mučencu v usta 20 centimetrov dolg in 3 centimetre debel cilindar, katerega so zadaj za glavo z jermenom privezali. Žrtev vsled tega ni mogla vpiti, le stokati. Časih so nesrečniku nalašč vzeli ta cilindar iz ust in odprli vrata, da bi drugi jetniki čuli vpitje in stokanje trpinčenih, in da bi se jih tako terorizovalo. Na lesenem cilindru je bil pričvrščen motvoz, da so krvniki mučence vodili kakor na ujdzi, a če mučenec ni šel, so ga s hitrim potegljem k temu prisilili.

Krvniki so znali svoje trpinčenje na najrazličnejše načine varijirati. Kar čuditi se je, koliko rafiniranih grozovitosti je izmislila bolna fantazija tistih divjakov. Zašli bi predaleč, ako bi hoteli popisati vse načine mučenja, ki so se izvrševali na Montjuichu. Nekaterih manipulacij, morda najgrozovitejših, na tem mestu ni mogoče popisati, ker se je ozirati na sramežljivost čitateljev. Pri teh torturah, ki so imela grozna oskrunjenja za posledico, so rabili ogenj, vrvi in posebne stiskalne aparate.

Končno bodi omenjena še tortura s čelado. Težko je dobiti pojem o tem satanskem instrumentu, kdor ga ni sam videl. Še zdaj živi mož, ki je bil na ta način trpinčen. Povedal je, da so ga krvniki privezali na stol, mu vtaknili v grlo metalčno cev, da se ni zadušil, in mu potem deli tisto čelado na glavo. Vsled zavijanja necega vijaka začeli so se posamni deli čelade premikati, stiskali so lobanjo in posebno sence na strahovit način, trgali ustnice in rezali kožo na glavi. Molas, ki je večkrat pretrpel to torturo, je vsled bolečin zblaznel.

Senor Piy Margall, bivši prezident španske republike, ki je v svojem listu „El Nuevo Regimen“ priobčil prva razkritja o groznih montjuichskih misterijah in ki je z vso odločnostjo zahteval, naj se kaznujejo storilci popisanih grozodejstev, in naj se izpuste tisti, ki so zaprti, namerava v parlamentu staviti predlog in nasveto-

LISTEK.

Feminizem in ženstvo.

Spisal M. Juvantič.

(Dalje.)

IV.

V isti meri, v kateri se razlikuje ženska od moškega fizično, se razlikuje najbrž tudi intelektualno. Mnogi so trdili naravnost, da je ženski um v obče slabši od moškega, ali vsaj „nežnejši“, dasi so mu v nekaterih ozirih morali priznati celo prednost pred moškim, posebno z ozirom na zgodnjo zrelost, agilnost, intuitivnost. Predaleč bi šel, kdor bi trdil s Schopenhauerjem, da je ženski razum „pičlo odmerjen“, da ženska „nima pravega razuma ni za glasbo, niti za poezijo, niti za ostale umetnosti, temveč le za publo posnemanje“, da bi bilo torej bolje uvesti ime „neestetični“ nego „lepi spol“. Toda prav tako težko bilo bi dokazati, da se Schopenhauer popolnoma moti, tudi ako popolnoma prezremo, da ima ženska manj možganov in v obče nežnejše organizovane živce nego moški. „V ženskem duhu“, piše K. Frid. Burdach (Die Physiologie als Erfahrungswissenschaft), „nadvladuje receptiviteta, v moškem spontaneiteta ali inteligencija. Ženska se mnogo raje peča z vsem, kar je posebnega, malega, bližjega, lažje razumljivega,

nego z občnimi in težje razumljivimi stvarmi, in je dostopnejša konkretnemu nego abstraktnemu. Tako ima mnogo smisla za vse vnajstosti, za posamične gotove predmete, osobito za take, ki zanimajo ob jednem čutila, ter za osebnost, manj za pojme, s katerimi se ima pečati razum. V teh mejah opazuje z veliko nadarjenostjo, vidi malenkosti in fine poteze ter ima za vse to tudi dober spomin. Njena zvedavost je znak vednega teženja za perceptivnimi vtisi, in naj jih provzročajo tudi še tako malenkostne stvari. Tudi za jezike, zgodovino in naravopis ima talent, v kolikor se te vede tičejo posameznosti, celo za matematiko, v kolikor je ista mehanizem. Toda prava, samostojna duševna delavnost je pri ženski manjša; fantazija je sicer živahna, toda le reproduktivna dočim je ista pri moškem močnejša, trdnjša in v istini produktivna. Med ženskami ne najdeš nikdar tako velike razlike glede duševnih zmognosti kakor med moškimi. Nikdar ne najdeš pri ženskem spolu duševne originalnosti ali istinite genijalnosti, kot prave tvorbenne sile, katera odvarja nova pota ter pronicava v globine vede... Ženski nedostaje pred vsem duhovitost, dar najvišje abstrakcije, moč, predstavljati si stvari v njihovi popolni splošnosti, proste vsake empirijske posebnosti, nagon k metafiziki.“

Darwin razlaga na podlagi svoje descendenčne teorije pojav razlike med moškimi in ženskimi duševnimi zmognostmi takole: „Glavna razlika med intelektualnimi silami obeh spolov je ta, da mož vse, česar se loti, dovrši popolnoma, bodisi že za to potrebno globoko premišljevanje, razum in fantazija, ali pa samo prosta raba čutov in rok. Ako vzameš dva lista in spišes na prvega imena moških, kateri so se najbolj odlikovali v poeziji, slikarstvu, kiparstvu, godbi (tako z ozirom na kompozicijo kakor z ozirom na izvrševanje), dalje v zgodovini, filozofiji in drugih znanstvih, na drugega pa imena najizvrstnejših žensk, ki so se odlikovale v istih stvareh, bi se oba lista nikakor ne mogla primerjati...“

Pri divjih narodih bili so se skozi cele generacije boji za posest žensk. Sama telesna moč in velikost pomogli bi pa le malo k zmagi, da jih ni podpiral pogum, vstrajnost in odločna energija. Pri socialnih živalih prebijejo samci marsikak boj, predno si priborijo samico, in stari samci morejo si ohraniti svoje samice le z mnogimi boji. Poleg tega imajo, kakor tudi človek, svoje samice in mladiče braniti proti vsakovrstnim sovragom ter hoditi na lov, da jim preskrbe hrane. Da se pa dobro izogneš sovražniku, ali da ga vapešno napadeš, dalje da si preskrbiš pripravnih orodij za lov na divje živali, za to je treba višjih

duševnih zmognosti, namreč opazovanja, razuma, iznajdljivosti, fantazije. Vse te različne spretnosti se torej neprenehoma preizkušajo, in potomstvo se jih zopet poslužuje, kadar dorase; tudi se isti okrepe v dobi zrelosti vsled vedne rabe. Pričakovati torej smemo, da kažejo po mnogokrat omenjenem principu vsaj nagon, prenesti se na moške potomce?

Kdor se strinja z Darwinom, priznati mora, da je pot vsekako tudi v nasprotni smeri mogoča, osobito, ker je že davno izginil rop kot oblika sklepanja zakona pri kulturnih narodih, dasi nahajamo njegove ostanke še v ženitovanjskih šegah mnogih narodov. Dandanes je pri nas moškemu gotovo veliko lažje dobiti ženo, nego ženski dobiti moža. Vsled tega mora moderna ženska tudi vedno iskati sredstev, katera ji omogočijo pridobiti moško srce in slednjič moža samega. Vsaka beseda, vsak pogled, vsak korak mora biti preračunjen. Oglejmo si samo obleko! Dočim je skoro pri vseh živalih, osobito pri ptičih, kjer se mora samec posebno truditi, da dobi samico, priroda samca okrasila z mnogo lepšo vnajstostjo nego samico, in se tudi moški skoro vseh divjih narodov dičijo na vsakovrstne načine, dočim se ženske navadno priprosto nosijo, je pri kulturnih narodih to baš narobe. Pri nas nosi ženska na svojo mogočo šaro, dočim se moški priprosto

vati korenito premembo zakonodajstva, ki sedaj dopušča rabo takih sredstev pri sodnih preiskavah.

Pokojni Canovas del Castillo se ni zmenil za hrup, ki je nastal vsled montjuichskih dogodov in postal je v Santi Agnedi žrtev anarhistične osvete. Naj bi njegov naslednik Silveta, ne iz strahu, ampak iz pravičljubnosti, izbrisal sramotni madež, ki ga ima na sebi čast Španske! To bi bilo pozdraviti s tistim veseljem, kakor pred kratkim izrečeno revizijsko zadevo v Dreyfusovem procesu. Po nedolžnem usmrčeni se seveda ne morejo obuditi v življenje.

Tako se glasi članek uglednega politika dr. Bronte v „Zeit“. Kar je popisal, je dognala uradna preiskava. Popisane grozovitosti so se zgodile v času, ko je bila strogo klerikalna stranka na krmilu. Iz teh vrst spoznajo bralci, kam pripelje državo klerikalizem.

V Ljubljani, 6. julija. Desnica in vlada.

Z Dunaja se poroča „Kraju“, da sta se desnica in vlada gledé delovanja tekom poletja sporazumeli. Jezikovno vprašanje bo počivalo do jeseni, ker upa vlada, da dobi po finaliziranju nagodbe z Ogrsko boljše pogoje za rešitev tega vprašanja. Ker želi krona, da se nagodba že vendar enkrat sklene, se avstrijski parlament tej želji ne bo ustavljal. Poljaki posredujejo v jezikovnem vprašanju in Čehi so odkritosrčno pripravljeni, da sklenejo na podlagi enakopravnosti obeh jezikov v češki deželi mir. Dokler pa ostanejo Nemci pri svoji zahtevi, da morajo biti gospodarji v državi in nad vsemi drugimi narodi, dotlej o stvari ne more biti govora. — „Information“ pa piše, da se vrše med posameznimi državniki desnice in člani vlade vedna razpravljanja glede jezikovnega zakona. Vlada bode morala skušati, da najprej pridobi vse stranke za zakon, katerega bi sklenil drž. zbor za vse dežele. Vlada je hotela omejiti zakon le na češke dežele, a temu so se upirali tud Čehi, zlasti pa Slovenci. Skratka jezikovno vprašanje je še vedno v štadiju krize in neodločnosti in vlada se ga pred sredo avgusta gotovo ne loti, že z ozirom na željo vladarja, ki hoče imeti vsaj nekaj tednov počitnice.

„Fremdenblatt“ in dunajska volilna reforma.

Velekrivična volilna reforma, s katero si hočejo Luegerjevi krščansko-socialni pristaši na Dunaju zagotoviti stalno večino, je zbudila med ondotnimi liberalnimi in socialnodemokratskimi krogi najhujši odpor. Vršé se premnogi shodi, prirejajo se populne demonstracije in izgredi, sedaj pa je povedalo tudi Goluchowskega glasilo, „Fremdenblatt“, da nove volilne reforme noben pošten politik ne more odobravati. „Večina je zmeraj na napačnem potu, ako smatra okrožje, v katerem je začasno vplivna, za

oblačil. Vlogo, katero je imel v pradobi po Darwinu moški, prevzela je torej dandanes ženska, samo, da se poslužuje, že vsled svoje sedanje telesne konstitucije večinoma drugih sredstev v dosego svojega smotra, nego se jih je posluževal moški v pradobi. Mogoče dajo se že danes na ta način razlagati različne lastnosti moderne ženske emancipacije, kakor: zvitost, gizdavost, zvedavost, prepirljivost, nevoščljivost, jezovitost itd.

„Najbolj jezuitski jezuit vseh jezuitov“, pravi Honoré de Balzac, „je še tisočkrat manj jezuitski nego najmanj jezuitska ženska; iz tega se da razvideti, kako jezuitske so ženske. Tisoč je vrst jezuitstva, a ženska je tako spreten jezuit, da ima dar, biti jezuitska, ne da bi se jej videlo.“

Slavni francoski realist je tu gotovo prestrog sodnik. Toda njegovo mnenje o ženskah ni tako osamljeno, kakor bi človek mislil. Zola trdi, da ženske niso v stanu o nobeni stvari zanesljivo poročati, da nalažejo vsakoga, „sodnike, ljubčke, strežnice, celo same sebe.“ Vzlic temu hočemo vrjeti Hedvigi Dohmovi, ki pravi, da je laž ženska dedščina. Tudi druge napake kazé le pregostokrat ženske značaje. Marija Baškircéva jezi se neprenehoma, da je ženska. „Es ist kein grösser Plage noch Kreuz auf Erden, denn ein böss, wunderlich zänkisch Weib“, toži Martin Luther. (Konec prih.)

osvojeno deželo ter dokazuje, da ji manjka smisel za pravičnost in politično zrelost. Saj je tudi drugih sredstev, s katerimi more stranka podaljšati svoje gospodstvo: dobro gospodarstvo in dobra politika. Ako se poslužuje namesto teh slabega volilnega reda, je to vedno sumljivo in nevarno.“

Nagodba v ogrskem parlamentu.

V ogrskem parlamentu se je rasprava o nagodbi včeraj dovršila. Začela se je 21. junija ter je trajala deset sej. Ogrom treba sedaj samo še, da določijo kvoto, kar napravi kvotna deputacija. To pa bo najtežje delo. Magnatska zbornica se bode bavila z nagodbo 11. t. m. ter jo sprejme bržčas še v isti seji. Parlament se potem že 12. t. m. zaključi ter odgodi do 2. oktobra.

Nasilno rusificiranje Fincev.

Vzlic vsem protestom celega naroda in vseh posameznih stanov nadaljuje ruska vlada vendarle z rusificiranjem Finske, ki je izgubila v kratkem času vse svoje pravice. Posledica je, da se Finci trumoma izseljajo, ter da so se začeli ruski konzuli v inozemstvu že resno baviti z vprašanjem, kako naj bi se to izseljevanje ustavilo. Ako se bo nadaljevalo izseljevanje v tej meri kakor se je začelo, bode samo okraj Oesterbotten izgubil do 15.000 prebivalcev. Ondi prepuščajo mali posestniki svoja posestva hlapcem in deklam samo s tem pogojem, da plačajo davke. Angleški agenti potujejo po deželi ter nagovarjajo ljudi, ki so že itak pripravljeni na izselitev, naj gredo v Ameriko in drugam. Razni konzuli so opozorili peterburško vlado, da se bodo morali Finci, ki so brez premoženja in brez zakonitih legitimacij, vrniti zopet nazaj v domovino, a seveda samo še revnejši. V deželi primanjkuje delavcev, ker gredo skoraj vsi v Švedijo. Ker je na Finskem poleg tega slaba letina in se je pripetilo že nekaj povodenj, se bodo ljudje v jeseni še bolj izseljevali.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi, 3. julija. Človek je res v zadregi, kako reagirati na podlosti, kakoršnih se poslužujejo pisuni „Dihurja“, ne da bi grešil proti dostojnosti. Značilno je, da prihajajo take zarobljene psovke iz ust katoliškega kaplana, krščanskega socialista, ko vendar segajo pod nivo žganjarjev.

Nisem se mogel dovolj zavzeti, čitavši v „Slov. Listu“ št. 26 od 1. julija notico pod zaglavjem „liberalno sleparstvo“ iz Zagorja. O pisalcu od sedaj vendar nismo mislili, da bi bil sposoben tolikih umazanostij, kakor ta od Boga pozabljen sodrga krog „Dihurja“. Ali tudi on je vreden bratec onih, kojih vse bitje že nosi na sebi pečat podlosti, laži in sleparstva. Najprej obsodi seveda v svoji tiradi „Narod“. Nato spusti se na zagorskega dopisnika domnevanega „mokrača“, kateri je v „Narodu“ s številskimi dokazal nesmisel kaplanovega stavbinskega podjetja, kateri — če nas vse ne vara — v tej zadevi dosedaj še stvarno razmišljeval ni, ampak je le bolj pridno premišljeval, kako bode lovil kaline v te hišnice. S citatom istega odstavka v „Narodu“ in za tem — osel, neumen slepar na dopisnika in „ovrgel“ je svojega nasprotnika. Morebiti pri čitateljih „Dihurja“? Pravi sicer, da ako delavcu društvo sežida hišico, bode lahko že 15 let v njej stanoval, mesto da bi plačeval drugam stanarino. Toda pisec istega vzornega članka omenja sam previdno tisti nesrečni — ako v svojem tekstu. Pornislite samo najnovejši slučaj pri tukajšnjem rudniku. Te dni odpuštila je tukajšnja trboveljska družba okrog 50 delavcev od dela in jih bode najbrže še več, kar se slehernemu vsak dan lahko pripeti; kako bi delali vi v takem slučaju vaše hišice? ne oziraje se na vse druge usodne slučaje, kakoršni pretijo ubogemu delavcu vedno. Odkrito vam moramo povedati, da smo do sedaj imeli še vsaj nekoliko boljše mnenje o Vas, kar se tiče sposobnosti in omike ter Vas tako tudi primerno spoštovali. Ali odslej razdrli ste z svojim gorjanskim zarobljenim člankom tudi to zadnjo dobro vez.

Iz Trebnjega, 3. julija. Včeraj je bil za našo požarno brambo vesel dan in slovesen praznik, kajti dolgo zaželeni gasilni dom se je dovršil in blagoslovil ter izročil svojemu namenu. K tej slavnosti povabljeni so bila malone vsa gasilna društva iz Dolenjske, iz Ljubljane in nje okolice in

od drugod, izmed katerih so se odzvala društva iz Ljubljane in nje okolice z devet možmi, iz Mokronoga 22 mož, iz Novega mesta 12 mož, iz Toplice 15 mož s svojo zastavo in iz Višnjegore dva moža. Trebanjska požarna bramba je vse prav slovesno sprejela, posebno slovesno pa je bil sprejet zastopnik in tajnik „zaveze gasilnih društev“ za Dolenjsko, g. Trost, katerega je razun načelnika domače požarne brambe pozdravila jedna izmed narodnih deklet ter mu izročila krasen šopek cvetlic v spomin. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša, katere so se vdeležila vsa navzoča gasilna društva, in pri kateri je gospod dekan imel lep nagovor, v katerem je posebno povdarjal korist teh društev in je na vsestransko podporo priporočal.

Po maši je bil blagoslovljen gasilni dom in potem gasilno orodje, pred blagoslovom pa so pevci in pevke zapeli Jenkovo „Molitev“. Po končanem blagoslovu se je obrnil g. dekan proti požarni brambi in nebrojnemu ljudstvu, ter po kratkem govoru vzkliznil trikratni „živio“ cesarju, kateri klic je zbrano ljudstvo navdušeno ponovilo. Na to je bilo defiliranje vseh društev pred gosp. Amonom pl. Treuenfestom, podpolkovnikom c. kr. garde in drugimi dostojanstveniki.

Domače gasilno društvo pripravilo se je med tem na vajo. Naloga je bila: Šola gori, rešiti je, kar je moč rešiti in zabraniti požar od drugih poslopij. Moštvo je pokazalo, da je dobro izvežbano, in da bi v v resničnem slučaju gotovo vspeh imelo. Ob jedni uri popoldne je bilo skupno kosilo v prostorih gosp. Pavlina, kateri si je prizadeval, da je bila dobra postrežba pri nizki ceni. Zabava je bila zelo živahna. Ume se, da ni bilo brez napitnic. Prva napitnica je veljala cesarju in cesarski rodovini. V daljšem govoru naslikal je govornik g. Jaše delovanje domače požarne brambe za časa nje ustanovitve, od leta 1884. do današnjega dne, ter končno napil cesarju kot dobrotniku in podpiratelju vseh požarnih bram s trikratnim „živio“ in „Na pomoč“, na kar je mestne garde godba novomeška zasvirala cesarsko himno, ki jo je občinstvo stojé poslušalo. Odposlala se je brzojavna udanostna izjava vseh zastopanih požarnih bram po c. kr. deželnem predsedništvu. Gospod zastopnik zaveze napil je požarni brambi, drugim trebanjskim prebivalcem in navzočemu uradništvu. Gospod J. starosti požarnih bram, gosp. Doberletu, kateremu se je tudi brzojavilo.

Vsakemu udeležencu videlo se je veselje na obrazu, in znak je bil, da je bil to pravi narodni praznik, katerega se bomo še v poznejših letih veselo spominjali. Srečkanje, katero je doneslo društveni blagajnici 136 gld. 15 kr, je bilo prav živahno in udeležba prav mnogobrojna.

Ne smemo pozabiti, da je godba meščanske garde novomeške ves dan prav pridno svirala in posebno pri popoldanskem koncertu pokazala, da ima dobre moči in posebno spretnega kapelnika. Ker je odškodnina za nje trud primeroma nizka, jo povsod prav tople priporočamo.

Z Goriškega, 4. julija. (Žaljenje slovenskega prebivalstva in učitelstva na Goriškem.) Časopisi so prinesli nepričakovano vest, da je ces. kr. deželni šolski svet poknežene grofine Goriške in Gradiške predlagal koroškega učitelja H. Morota za učiteljsko mesto na pripravljalnem razredu goriške gimnazije za otroke slovenskih starišev. Imenovani ces. kr. deželni šolski svet je imel skozi več let čudno navado, da učiteljskih služeb na državnih ljudskih šolah ni niti razpisoval. Vsak od deželnega šolskega sveta je bil gospodar v svojem področju; odobravalo se je, kar je vsak v svojem delokrogu predlagal. Dotični ravnatelj ali deželni nadzornik je predlagal, kogar je želel za dotično mesto, in deželni šolski svet je pritrdil njegovemu predlogu. Letos se je izjemno vendar jedenkrat razpisalo mesto učitelja na pripravljavnem razredu goriške gimnazije. Za nje je prosil med drugimi tudi večkrat s pohvalnimi dekreti in priznanimi diplomami odlikovan nadučitelj, izprašan za nemške ljudske šole, ki je dovršil goriško gimnazijo z maturo, je goriški deželan čiste preteklosti in sedanjosti, zmožen deželnih jezikov in deluje kot učitelj na Goriškem okoli 20 let. — In vendar pravi, da je c. kr. deželni šolski svet dal prednost tujcu, zagriznemu nemškemu nacionalcu, katerega smo do sedaj poznali

samo po njegovem sovraštvu do Slovencev! Koroški deželni šolski svet gotovo ni storil nikoli jednakega koraka. — Med domačim učitelstvom imamo boljše in zmožnejše ljudi za omenjeno mesto, in vendar je hočejo podeliti tujcu s manjšimi zmožnostmi brez zaslug za našo deželo in brez ljubezni do nas in naših otrok! — Vzbuja se srd v naših srcih, in obračamo se do naših deželnih in državnih poslancev, naj oni storé svojo dolžnost pri tem in v enakih slučajih.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. julija.

— **Osobne vesti.** Profesor dr. Frid. Vogl v Ogr. Hradištu pride na gimnazijo v Mariboru, suplent dr. Karol Trtnik je imenovan profesorjem na gimnaziji v Trstu, suplent Fr. Žnidaršič pa profesorjem na gimnaziji v Gorici. — Gosp. Levoslav Pahor, doslej adjunkt južne železnice na Raketu, je prestavljen v Ljubljano.

— **Kaj je z Mayrjevo barako?** Gosp. J. C. Mayr je veliko svojo barako, katerega je veljala nad 20.000 gld., podaril v namen, da se napravi iz nje zavetišče za zanemarijene otroke, kakršno namerava ustanoviti s pomočjo Salezijancev posebno, pred nekaj leti ustanovljeno društvo, pri katerem pa ni vse tako v redu, kakor bi moralo biti. Sedaj se govori, da so klerikalni gospodje s to barako napravili nedopustno kupčijo. Te govorice se razširjajo po cellem mestu in obujajo občno ogorčenje. Ker je gospod Mayr svojo barako podaril v dobrodelen javen namen, imamo pač pravico vprašati: Ali je res, da so klerikalci to barako prodali? Za koliko so jo prodali, in kam je prešel denar? Če mi ne dobimo natančnega odgovora, zahtevali ga bodo drugi, in ti ga bodo tudi prav gotovo dobili.

— **„Bratec“ ali „bravec“ itd.?** Monsignor gospod profesor Zupan je v učiteljskem zboru c. kr. višje gimnazije ljubljanske v smislu mojega poziva predlagal čisti izgovor la; predlog se je per maiora sprejel ter sporočil deželnemu šolskemu svetu. S tem je izpregovoril tudi prvi zavod ljubljanski. — Kdor iz krivo umevane obzirnosti noče izreči svoje sodbe, boječ se užaliti osebo, ta naj ve, da tu ne gre za osebo, ampak za stvar; davno mu je že zapel Gregorčič: „Če treba, le odpri mi usta srčno, — Nikjer dovolitve ne prosi. — Ilesič.

— **Občni zbor „Zveze slov. kolesarjev“** se vrši, kakor že naznanjeno, v nedeljo dne 9. t. m. ob polu 11. uri popoldne v klubovi dvorani na dirkališču. Vabijo se najljudnejše vsi člani Zveze in vsa društva slovenskih kolesarjev, da se istega v kolikor mnogobrojnem številu udeležijo, ker se bodo vršile prav važne spremembe in ker bo istega dne popoldne ob 5. uri dirka klub slov. biciklistov „Ljubljana“, ki utegne biti, po prijavah mnogih izbornih tujih dirkačev iz Zagreba, Varaždina, Dolenjskega, Gorenjskega in celo iz Gradca, jako zanimiva.

— **Sokolov družbinski večer**, ki ga je nameravalo društvo prirediti v soboto dne 8. t. m. z vojaško godbo, (kakor je bilo naznanjeno na razposlanih vabilih za dirko slovenskih biciklistov) se je moral preložiti, ker za ta večer nikakor ni bilo mogoče dobiti vojaške godbe.

— **„Slovensko trgovsko pevsko društvo“** prižge danes zvečer po deveti uri veliki kres na Drenikovem vrhu v proslavo blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

— **Turistika** razvija se že prav dobro po vseh gorenjskih planinah. Na Črni Prsti vpisali so se pretečeni teden v Orožnovi koči že trije turisti, po dva v Vratih in na Velem Polju. Na Kredarici je že vse kopno, lahko bereš okoli kočé že cvetice. Vremenska opazovanja pričela so se z dnem 1. t. m. — Letos je bil prvi na Triglavu dne 30. junija t. l. stud. jur. Milan Kalan iz Radovljice z vodnikom Šmercom iz Mojstrane. Izklesavala sta še na večih mestih stopinje v sneg s cepinom. Na vrhu bilo je še toliko snega, da sta sedela na strehi Aljaževega stolpa. Planinska flora klije na solčnih krajih najbujeje, že goni pastir čredo kvišku, zdušni vriski ti odmevajo z vseh strani. Toraj „bratje, le ven na plan na vrh planin“.

— **Finančno ravnateljstvo** nam piše: Z ozirom na notico v št. 149 z dne 3. mal. arpana 1899 pod zaglavjem „glas iz občin-

stva" med dnevnimi vestmi naj blagovoli glavno uredništvo objaviti v cenjenem listu sledeče pojasnilo: Istina je, da tukajšnji glavni tobačni založnik v soboto, dne 1. julija letos nekaterim tobačnim trafikantom ni hotel dati zahtevanega tobačnega materiala. V to je bil pa glavni tobačni založnik popolnoma upravičen, ker § 20 predpisa za tobačne založnike z dne 21. septembra 1897 št. 18.191 ukaznik finančnega ministrstva str. 180 izrecno določa, da se ob nedeljah, potem 1. prosinca, in 1. mal. srpana ne izdaje trafikantom in podzaložnikom nikak material. Ure za izdajo in dnevi, o katerih se ne izdaja material, so objavljeni v založnem lokalu na očitnem mestu, kar sta dva trafikanta sama pripoznala pri finančnem ravnatelstvu. Dotični trafikanti bi tedaj poprej prav lahko izvedeli, da bode 1. julija tobačna zaloga zanje zaprta, in bi se bili vže zadnji dan meseca maja lahko preskrbeli s tobačnim materialom, kojega so potrebovali v nedeljo in pondeljek na sejmski dan. In to bi bila tudi njihova dolžnost.

— **Kegljanje na dobitke**, ki spada v vzpored šišenske čitalniške veselice pri Pogachniku (k združenju) 6. avg., prične se že v nedeljo, dne 9. julija jutraj. Dobitki so: a) 30 K, b) 15 K, c) 9 K, d) K v denarji in e) darilo za največ serij. Serija (9 lučajev) 20 kr. Prijatelje kegljanja in kron vabi najljubše odbor za zgradbo „Vodnikovega doma“ v Šiški.

— **Vožnja po Ljubljani**. Radi neugodnega vremena ni mogel do sedaj čoln redno vsako nedeljo prihajati, a od 9. t. m. odrine iz Ljubljane vsako nedeljo in praznik, če bode le količjak ugodno vreme, ob 6. uri jutraj. Vožnja v Preserje in nazaj stane 40 kr. Večje družbe dobijo čoln tudi vsak drug dan na razpolago, ako se zgledajo pri klubu v Preserji.

— **Mestna hranilnica v Kranju**. V mesecu juniju vložilo je 215 strank 46.942 gld. 42 kr., vzdignilo pa 201 stranka 22.339 gld. 10 kr., 20 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 41.390 gld.; stanje vlog — brez kapitalizovanih vložnih obrestij — 885.461 gld. 48½ kr., stanje hipoteknih posojil 533.215 gld. 32 kr., denarni promet 158.140 gld. 59 kr.

— **Vojaška godba** svirala bo danes 6. julija v Tivoliju pri Švicariji.

— **Nezgoda**. Včeraj popoldne je bil pri stavbi Perlesove hiše težko poškodovan delavec Artur Mancon. Po nepredvidnosti mu je bil vrgel delavec Matija Jančič kamen s tako silo na glavo, da se je brez zavesten zgrudil na tla. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Najden mrtvec**. V Fužinah so potegnili iz Ljubljanske truplo okoli 30 do 40 let starega moškega. Mrtvec je 165 cm visok in oblečen v črno, že ponošeno sukneno obleko. Po sebi ni imel nobenega izkaza. Najbrže bode identičen z Valentinom Jeršekom, kateri je, kakor smo poročali dne 27. junija, skočil v Ljubljano in utonil.

— **Velika narodna slavnost**, ki jo priredi pevsko društvo „Adrija“ v Barčevljah povodom slavlja desetletnice svojega obstoja in blagoslovljenja nove društvene zastave, bo dne 9. in 10. julija t. l. Razpored slavnosti. I. del. Dne 9. julija jutraj: Ob 9. uri se zberejo vsa društva in deputacije v prostorih stare društvene gostilne. Točno ob 10. uri odkorakajo vsa društva k sv. maši, ki se bo vršila v tamošnji župni cerkvi. Pri maši pojo društveni pevci H. Volaričeva maša. Po maši: slavnostno blagoslovljenje zastave. Zastavi kumuje blagorodna gospa Zinka dr. Rybáfeva v spremstvu domačih Slovencev v narodni noši. Slavnostno zabijanje žeblicev blagoslovitelja, kumice in zastopnikov bratskih društev. Blagoslovitelj spregovori primeren govor. Predsednik slavnostnega odbora pozdravi kumico. Kumica pozdravi vsa navzoča društva. Pevski zbor „Adrije“ zapoje pesem: „Naša zastava“. Zastava se posestrini z navzočimi zastavami. Slavnostni spreved po glavni ulici v „Narodni dom“. Ob 1. uri popoldne: Skupni obed v „Narodnem domu“. Pri obedu svira „Nar. nabrežinska godba“. Cena obedu za osebo 2 kroni. Društva, deputacije in posamezni rodoljubi, ki se mislijo udeležiti slavnostnega obeda, naj to čim prej, a najzadnje do dne 8. julija naznanijo slavnostnemu odboru. II. del. Ob 4. uri popoldne: Vsprejem popoldne došlih društev, katera se snidejo v prostorih stare društvene gostilne, od koder odkorakajo v

akupnem sprevedu v „Narodni dom“. Ob 5. uri popoldne: Slavnostni koncert. Ples in svobodna zabava, med katero blagohotno nastopajo navzoča pevka društva. Vstopnina: Na veselico za osebo 40 novč.; na ples za gospode 50 novč.; številke za srečkanje po 10 novč. Pevskim društvom, ki se udeležijo korporativno in nastopijo v pesmi „Davorija“, se vstopnina primerno zniža, ako se popred prijavijo za to pri dotičnem odboru. Vstopnice se dobivajo v Trstu: v kavarni „Commercio“ in „Tedesco“, v „Delalskem podpornem društvu“, „Tržaškem podpornem in bralnem društvu“, tobakarni Lavrenčič, piazza Caserma, pri g. Fr. Žitko ulica Stadion in v tiskarni „Edinosti“. III. del. Dne 10. julija. Ob 4. uri popoldne: Sestanek v „Narodnem domu“, potem izlet z ladjami po morju na Miramar. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek v veliki dvorani „Narodnega doma“ s petjem, glasbo itd. — Na znanje. Novo društveno zastavo si je omislilo naše društvo že ob priiliki jubilejnega leta, vsled česar nosi ista trak, na katerem stoji letnica 1848.—1898. Zastava ima na jedni strani glasbeni in spominski letnici 1889—1899, druga stran pa podoba blažene Cecilije, čestilke in zaščitnice glasbe. Pod podobo je razgrnjeno barkovljansko obrežje. Zastava se je izdelovala v ces. kr. strokovni šoli v Ljubljani pod vodstvom ravnatelja gospoda Ivana Šubica.

— **Samomor**. 69letni Matija Bobnar iz občine Črmošnjice se je obesil. Možu se je mešalo.

* **Frak** se je začel v pariški modi p recej opuščati; na njegovo mesto pride do kolen segajoča suknja s širokimi, nabranimi rokavi, kakoršne so včasih nosile — dame. Ta suknja je narejena od finega, mehkega sukna, navadno sive, vijolčne ali temnomodre barve ter je pri vratu precej visoko zapeta. Jeden prvih igralcev, Le Bargy, ki spada v vrsto voditeljev pariške mode, se je dal poročiti v taki suknji. Tudi pesnik Pierre Louys ga je v tem posnemal.

* **Ženo s sekuro pobil**. Pred oseškim sodiščem je bil te dni 24letni kmetovalec Anton Kegešič iz Černe obsojen k smrti na vislicah. Leta 1894. se je zaročil s kmetko lepotic v Črni ter jo obdarjal. Ko pa se je oženil, je živel par let srečno v zakonu, zadnji dve leti pa se je soproge do sita naveličal. Večkrat jo je trpinčil in mučil. Dne 28. aprila sta se udeležila skupno nekega pogreba. Ob 10. uri popoldne, ko so se zbrali drugi k pogrebni pojedini, je ukazal Kegešič ženi, naj gre z njim nemudoma domov. Žena ga je ubogala. Doma je Kegešič zaklenil vrata ter brez vsake besede planil nanjo s sekuro ter jo pobil. Suroveža bodo obesili.

* **Princesinja Chimay** namerava izdajati v Kairu francoski tednik z naslovom „La Caire mondain“. Listu bo priložen tudi angleški prevod.

* **Davek za samce**. Druga zbornica hesenskega deželnega zbora je v soboto sklenila, da se vpelje davek za samce. Do 25% bodo morali plačati polnoletni samci več davka, kakor oženjenci: „Mainzer Neueste Nachrichten“ poročajo, da so hesenske dame radi tega davka jako vsele. Predlog je stavil poslanec dr. Osann.

* **400 milijonov za klavirje**. Neki angleški statistik je izračunal, da ima Angliška, ki šteje 45 milijonov prebivalcev, 7 milijonov glasovirjev. Vsi ti klavirji stanejo približno 400 milijonov mark. Statistik je pa tudi izračunal, da je od 10.000 igralcev samo eden izboren, vsi drugi pa so igralci srednje ali slabe vrste.

* **Prevarjen obiskovalec bazarja**. Preteklo soboto so se dale dame v Cincinnati na korist nekemu dobrodelnemu društvu poljubljati. Moški so smeli za 10 centimov dekleta, za 15 centimov omožene žene in za 25 centimov vdove po pet minut poljubljati. Nekateri gospodje so si dali v šali oči zavezati, ter so si tako volili prvo, ki jim je prišla v roke. Nekemu Mr. Johnu Reynoldsu pa se je nastavila lastna soproga in gospod Reynold jo je vseh pet minut vroče poljuboval; ko pa so mu odvezali oči, je ves razjarjen zahteval denar nazaj, češ, da to nič ne velja. In ko le ni dobil zahtevanega denarja nazaj, je uničil za več dolarjev blaga; šele dva redarja sta ga ukrotila.

* **Možje, ne smrčite!** V Newyorku je spala gospa Grace Ramsey v Garden-

hotelu s svojim možem, ki je vsako noč toli strašno smrčal, da ni mogla spati niti minute. To jo je te dni toli razkačilo, da je postala besna ter mu je — prerezala vrat. Ko so jo zaprli, je dejala, da ni mogla nič več prenašati soprogovega smrčanja.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 6. julija. Tukaj se govori, da se skliče državni zbor na dan 28. septembra.

Dunaj 6. julija. Trgovinsko ministrstvo izda v kratkem naredbo glede premembe volilnega reda za trgovske in obrtne zbornice. Sedanji volilni red se naslanja na davke, katere plačujejo trgovci in obrtniki, a se mora premeniti, ker je vsled davčne reforme izpremenjena ta podlaga.

Dunaj 6. julija. Današnji listi so jutraj poročali, da je dobil župan Lueger obvestilo, da volilna reforma za dunajski občinski svet ne zadobi sankcije. — „Reichswehr“ pravi v večernem listu, da je pooblaščen izjaviti, da je ta vest neosnovana. — „Deutsche Zeitung“ pravi, da je grof Thun odložil celo zadevo do jeseni.

Dunaj 6. julija. Za danes napovedana velika socialnodemokratska demonstracija se ne bo mogla vršiti, ker dežuje že ves dan curkoma.

Dunaj 6. julija. Pritožba občinskega zastopa v Novem Jičinu radi razveljavljenja sklepa, naj se čestita drju. Mengerju, ker je podeljeni mu red odklonil, je bila zavržena kot neosnovana.

Dunaj 6. julija. Preko Belegradu in Budimpešte došle so sinoči semkaj romantične vesti o senzacionalnih dogodbah v Bolgarski. Poroča se, da je na Bolgarskem nastala revolucija, da so ustaši prišli kneza Ferdinanda in ga siloma odpeljali čez mejo. Tukajšnji oficijozni krogi nimajo še nobenih poročil in sodijo, da je to bržčas le borzen manever.

Praga 6. julija. Učitelj Mirwald, katerega je vojaško sodišče obsodilo na tri mesece v ječo, ker se je pri kontrolnem shodu oglašil z „Zde“, je bil izpuščen iz ječe. Prestal je dva meseca prisojene mu kazni, jeden mesec se mu je odpustil. Deželni šolski svet je sklenil, da se Mirwald radi te kazni ne sme odpustiti iz službe, in da ta kazen ne sme imeti zanj nobenih posledic.

Berolin 6. julija. Trarieux in Nordenskjöld, ki sta hotela pri carju intervenirati za Finsko, sta se obrnila najprej do velikega kneza Konstantina, naj jima izposluje avdijenco pri carju. Veliki knez je to odklonil. Prosila sta potem dv. maršala Frederiksa, pa tudi ta ju je zavrnil, rekši, da se finska avtonomija ne utesni, in da izvirajo vse carjeve odredbe iz spoznanja, da treba zagotoviti vsem prebivalcem Finske jednake pravice.

Bruselj 6. julija. Kapitulacija vlade je naredila v klerikalnih krogih jako slab utis. Minister notranjih del, Schollaert, odstopi. Opozicija nadaljuje svojo agitacijo za splošno volilno pravico. Razburjenost je še vedno velika. Ministrskemu predsedniku so bila okna pobita, zidovje nekega klerikalnega zavoda pa so demonstrantje namazali s krvjo. Na predsinočni shod je prišlo mnogo oboroženih meščanskih gardistov. Jeden izmed njih je izjavil: „Meščanska garda je z ljudstvom. Zadnji teden so nam dali po deset patron, tri patrone so bile odveč, saj imamo samo sedem ministrov“. V obče se sodi, da mir ne bo dolgo trajal, ker bodo klerikalci gotovo poskušali doseči sebi ugodno volilno reformo.

Pariz 6. julija. Pri narodni slavnosti 14. julija se ne bo običajna vojaška revija vršila pred vojnim ministrom Gallifetom, ker je ta kot general vpokojen, ampak pred generalom Zurlindenom.

Madrid 6. julija. Revolucija se razširja čez celo deželo. Položaj je tako obupen, da hoče klerikalna vlada zaključiti par-

lament in razveljaviti ustavo. V raznih mestih so bili zopet veliki boji. Ljudstvo naskakuje zlasti samostane in carinske ter davčne urade. V Barceloni je ljudstvo s kamni bombardiralo škofovo palačo in jezuitsko šolo. Ustavilo je vozove električnega tramvaja in napravljalo iz njih barikade. Orožniki so streljali mej ljudstvo, da naredi mir.

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenev.)

(Dalje.)

XIII.

„To se pravi... s tem hočete reči... da je ona znanka... ona Marija...“

„Da se je usmrtila,“ odgovori Teglev blazno in hudomušno, „včeraj so jo zagrebli. Zapustila mi ni niti jedne vrstice, niti jedne besede. Otrovala se je.“

Teglev je te strašne besede goveril naglo in še vedno ne ganiši se z mesta. Jaz sklenem roki.

„Je li mogoče? Taka nesreča! Vaša slutnja se je torej obistinila. — To je vendar grozno!“

Jaz sem bil popolnoma zmeden in molčim. Teglev položi z nekako zmagovalnim obrazom roki navzkriž.

„Toda,“ poprimem zopet, „kaj stojiva prav za prav tu? Idiva domov!“

„Pa idiva,“ doda Teglev. „Kako bo pa mogoče najti pot v tej megli?“

„Na oknu najine kočje gori luč. Po njej se lahko ravnava.“

„Idite naprej,“ odvrne Teglev, „jaz grem za vami.“

Kreneva proti kočji. Pet minut hodi, ne da bi zapazila luči, ki je imela biti vodnica nama. Končno zbledita dve rdečkasti lisi pred nama. Teglev mi polagoma sledi. Vleklo me je nenavadno, čim preje dospeti domov, kjer bi zvedel za vse podrobnosti njegovega nesrečnega potovanja. Čudeč se temu, kar mi je pravil, iz obžalovanja in praznoverne bojazni mu na potu do kočje priznam, da sem minolo noč jaz tako skrivnostno trkal. Kako tragično se je zasukala ta šala! Teglev se zadovolji z opazko, da se za to pri tem ne gre, nekaj družega je vodilo mojo roko in baš to dokazuje, kako malo poznam njega. Glas mu je zvenel nenavadno mirno in enakomerno. „Ali,“ dostavi temu, „spoznali me bode. Opazil sem, kako ste se nasmehnili včeraj, ko sem vam pravil o sili volje. Spoznali me bode in pomnili mojih besedij.“

Prva kočja v vasi se je kakor črno strašilo vzdigala pred nama iz megle, za njo se prikaže druga, najina kočja, in moj jerebičar začne lajati, ker me je menda zavohal.

Potrkam na okno.

„Semen!“ zakličem Teglevovemu slugi, „hoj, Semen, odpri nama hitro!“

Semen odpre in stopi na prag.

„Ilja Stepanovič, prosim, vstopite,“ rečem in pogledam nazaj...

Ali Ilja Stepanoviča ni več nikjer. Teglev je zginil, kakor bi se bil pogreznil v zemljo.

Ves pobit grem sam v kočjo.

(Dalje prih.)

Odprto pismo

gosp. J. Benkoviču, prefektu v Alojzijeviču v Ljubljani.

Naznanim Vam, da sem Vaše odprto pismo v „Slovenca“ št. 149 danes bral ter vzamem iz njega na znanje, da ste se hudo mučili s tem, kako bi se pred bralci, ki so najin peresni boj zaradi nakupa Pleterjev brali, iz te, za Vas hudo sitne afere izvlekli tako, da bi se Vam znamenje obrekovanja, laži, katero sem Vam na čelo vžgal, ne poznalo tako močno.

Vzamem na znanje, da v tem zvijačju priznavate, da ste me obrekovali, da ste lagali. Slednjič vzamem na znanje Vaš preklík teh lažij in obrekovanj.

S tem ste se vsaj toliko oprali, da ložje dobite od Vašega spovednika odvezo in ložje v nebesa pridete. Ložje tudi Vaše fante spovedujete in jim maše berete.

„Diligite veritatem, filiam Dei!“

V Novem mestu 5. julija 1899.

Dr. Slano m. r.

Darila.

Za „Vodnikov dom v Spod. Šiški“ so darovali: Vč. g. vladika J. Strossmayer, 50 gld.; g. Jaklič Anton, c. kr. vojaški kurat v Trstu 5 gld.; g. dr. Vojska Andrej, c. kr. sod. nadsvetnik v Novem mestu 3 gld.; g. Sanuškar Kristian, trg. sotrudnik v Zagorju, 250 gld.; g. Kajdič Tomaž, dekan itd. v Moravčah, 1 gld.; g. Perdolet Fran, zaseb. pri železnikih, 1 gld.; g. Hočevar Matija, župan i. t. d. v Velikih Laščah, 1 gld.; g. Maurer Gaspar, posestnik na Raki, 1 gld.; gld. Marian Franja, prodajalka v Zagorju ob Savi, 1 gld. — Vsem prečistim dobrotnikom izreka odbor za zgradbo „Vodnikovega doma“ iskreno zahvalo.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka vsem najpristnejšo zahvalo, kateri so pripomogli, da se je slovesnost blagoslovljenega gasilnega društva in orodja v Trebnjem, tako sijajno izvršila, osobito prečistemu gosposki gospodu za krasni in pomembni govor v cerkvi, dekanu kaplana, zastopnikom gasilne zaveze, zastopnikom gasilnih društev, gospodom uradnikom iz Trebnja, Novega mesta, Mokronoga in Žužemberka, vsem darovalcem dobitkov, pevcem in pevkom, narodnim dekletom, vsem udeležnikom raznih stanov, ki so počastili društvo pri popoludanskem veselju, zlasti pa tudi onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je gasilni dom dovršil.

Trebnje, dne 2. julija 1899.

Odbor gasilnega društva.

Zahvala.

Slovensko pevsko društvo „Vraska Vila“ izreka tem potom iskreno zahvalo cenjenim žalskim damam za podarjeni zastavni trak z venci in mnoge šopke, slavnemu zastopstvu trškemu, tamošnji požarni brambini in pevskemu društvu za srčni pozdrav ter velerodnemu gosp. baronu Grutschreiterju za prijazno sodelovanje na glasovirju pri koncertu ob priliki svojega izleta dne 2. julija v Žalec.

Slov. pevsko društvo „Vraska Vila“
na Vraskem, dne 4. julija 1899.

(1235) Predsednik: Schwentner.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. julija: Jožefa Oman, ključavničarskega mojstra žena, 63 let, Obran št. 11. jetika.
Dne 5. julija: Valentina Burger, delavčeva hči, 3 in pol leta, Trnovske ulice št. 3, jetika.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,3 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5.	9. zvečer	735,7	16,3	sl. jug	jasno	0,0
6.	7. jutraj	736,2	11,5	sl. svzhod	jasno	0,0
7.	2. popol.	734,9	24,1	sr. vzhod	del. jasno	0,0

Srednja včerašnja temperatura 17,2°, normala: 19,4°.

Dunajska borza

dne 6. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	25	„
Avstrijska zlata renta.	119	30	„
Avstrijska krona renta 4%.	100	50	„
Ogirska zlata renta 4%.	119	25	„
Ogirska krona renta 4%.	96	60	„
Avstro-ogirske bančne delnice.	910	—	„
Kreditne delnice.	379	25	„
London vista.	120	50	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	78 1/2	„
20 mark.	11	75	„
20 frankov.	9	75 1/2	„
Italijanski bankovci.	44	57 1/2	„
C. kr. cekini.	5	87	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAK VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Potr od najgloblejše žalosti javljam podpisani v imenu svojih hčer in sinov vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, poklicati mojo nepozabno soprogo, oziroma mater, taščo, staro mater, gospo

Frančiško Horvát

danes ob 1. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajočo, v 61. letu njene starosti, k sebi v boljše življenje.

Pogreb nepozabne ranjce bo v petek, dne 7. julija, ob 6. uri popoldne iz nove bolnišnice k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Drago ranjco priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 5. julija 1899.

(1243) Matija Horvát

čevljarski mojster in meščan.

Učenec

iz dobre hiše, ki je dovršil ljudsko šolo z dobrim vspehom, sprejme se v špecerijsko trgovino.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Iščem

gostilno v najem ali na račun.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Spreten trgovski pomočnik

za manufakturno, špecerijsko in železninsko prodajalno se sprejme takoj. Oni, ki so v manufakturni stroki zanesljivo izurjeni, imajo prednost.

Ponudbe sprejme Peter Strel, trgovec v Mokronogu na Dolenjskem.

„Ljubljanski Zvon“

štej. 2 leta 1898 kupi upravnistvo „Ljubljanskega Zvona“.

I. splošna avstrijska zaveza delovodij. Okrajno društvo Ljubljana in okolica.

Okrajno društvo delovodij za Ljubljano in okolico

priređi

povodom svojega enoletnega obstoja dne 9. julija 1899

v Hafnerjevi pivarni

ustanovno slavnost

v zvezi

s koncertom

srečkanjem in plesnim venčkom

s sodelovanjem

godbe c. in kr. pešpolka pl. Milde št. 17.

Začetek koncerta ob 4. uri popoldne.

Vstopnina za osebo 50 kr., rodbinske vstopnice za 3 osebe gld. 120.

Vstopnice v predprodaji za osebo 40 kr., rodbinske vstopnice za tri osebe 1 gld. dobivajo se v društvenih prostorih v Hafnerjevi pivarni, v glavni trafiki in pri gospodu Kališu.

Za točno postrežbo ter elegantno oblepšavo prostorov je dobro skrbjeno.

Vse prijatelje društva najljubšeje vabi

(1225—2) odbor.

Slavnost se vrši o vsakem vremenu.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heß, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heß, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer obojni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5. uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Obojni vlaki: Ob 6. uri 55 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj obojni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heßa, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Liena, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heßa, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, ki je dobro kvalificiran, se sprejme.

Ponudbe pod „Pomočnik“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Sprejemem izurjenega koncipijenta in spretnega pisarja.

Stanko Pirnat
c. kr. notar v Mokronogu.

Cenena nova senzacionalna iznajdba

spiritine

(trd spirit). (1202—2)

V tobolech (gotova kuhalna priprava) à 15 kr., 10 tobolech 1 gld. 40 kr.

Zaloga v lekarni „pri orlu“ v Ljubljani, Jurčičev trg, nasproti železnega mostu.

V novi hiši odda se več stanovanj

z 2 sobama z mesecem avgustom. Istotam se odda

prodajalnica

za mesarja in

gostilna v najem

ali na račun vse skupaj ali vsaka zase,

pekarija

s svojo prostorno prodajalnico, kjer se poleg kruha prodajajo lahko še drugi predmeti.

Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Glasbila

violine

citre

kitare

trobila

iz pločvine

in

lesa

priporočata

Adolf Stowasser in sin

v Gradcu.

Najboljša kakovost. — Nizke cene.

Nov cenik prosto in brezplačno.

Vsa kolesarska popravila

izvršujejo se najceneje, najsolidneje in najtočneje

v novourejeni mehaniški delavnici

podpisane tvrdke

na Rimski cesti št. 8.

Istotam vežbališče in dobro urejena izposojevalnica koles.

Kavčič & Gorjanc

zaloga koles in prodaja potrebščin: Gradišče št. 2.

Posrečilo se je

konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214—2)

Gradišče
št. 2.

Kavčič & Gorjanc

Rimska cesta
št. 9.

Krepak učenec

iz dobre hiše in z dobrimi spričevali, sprejme se v trgovino.

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Učiteljiščnik

z izvršnim spričevalom, želi dobiti instrukcije. Zmožen je poučevati vse predmete, posebno matematiko in godbo.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod „Pripravniki“.

Prodajalka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, večja slovenskega in nemškega jezika in govoru in pisavi, želi svoj sedanji prostor spreminiti.

Ponudbe do 15. t. m. na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Priporočava (21—152)

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvršnih učinkih.

Kavčič & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Hiša

v Kisovcu poleg rudnika pri Zagorji ob Savi se prostovoljno proda. Hiša, v kateri se izvršuje gostilniška obrt, je pravna tudi za vsako drugo obrt. Plačilo po dogovoru.

Pojasnila daje g. Andrej Mauer, posestnik v Zagorji ob Savi.

Solicitatorja

ali

izvežbanega pisarja

za notarsko pisarno v Žužemberku sprejem takoj ali v 14 dneh.

Prošnje s spričevali naj se mi pošiljajo v Ljubljano.

Dr. Andrej Kuhar

c. kr. notar.

(1218—2)

V premogovih jamah v Vrtniku se sprejme takoj

300 kopačev

in

200 odvažalcev

v trajen in dober zaslužek.

Podrobnosti naznani (1241—1)

upraviteljstvo jam v Vrtniku v Slavoniji.